

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

312

Szerző:

Cím: - 462

Hely

Idő

"1924"

Forrás:

Világ

Személy

Helysár

Bp
(Hely)

1924. 6. 15.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

-462

Ez a -462 jelenti Budapest népszaporulatát az 1924. év kezdete óta. Tavaly januártól júniusig még 819 volt a népszaporulat, szintén elég alacsony szám egy félévben, és egy milliós nagyvárosban, de a - 462, mint népszaporulat, már egészen súlyos szimptóma, mert egyrészt a halálozások számának növekedését mutatja, másrészt a születések számának csökkenését: és így, mintha arra vallana, hogy kezd megtörni Budapest életképessége.

A nagyvárosok növekedésének sohasem a természetes népszaporulat volt a nagy rezervoárja, hanem a bevándorlás: az a vonzóerő, amellyel a vidékről szívtott fel egyre új elemeket magába a nagyváros. De azért természetlenné nem váltak a nagyvárosok a háború előtt, sőt nem volt természetlenné Párizs sem: mert akkor, amikor Franciaország lakossága évről-évre apadt már egy árnyalattal, vagy csak egy árnyalattal szaporodott, Párizsban a születések száma szinte állandóan fölülte járt a halálozások számának. 1924 kezdete óta azonban Budapesten több a temetés, mint ahány a keresztelés, és Budapesten most olyan a világ, hogy könnyebb meghalni, mint megszületni. Akiknek távoznuk kell, azok közül sokan távoznak könnyebb érzéssel, mint régen, a szülők közül pedig talán főbbnek borítja gond az arcát a bölcsőnél, mint ahányan tiszta derűvel és teljes boldogsággal tudnak örülni a bölcső lakójának. Nehéz gond ma a gyerek, és nehéz gond az is, ha elgondolják a szülők, milyen rögs út vár majd a gyerekre, ha az saját lábára fog állani.

Budapesten naponként átlag hárommal kevesebb gyerek születik, mint ahány testben szűnik meg dobogni a szív, és így megy ez az év kezdete óta. Pedig azok a gyerekek, akik az év kezdete óta érkeztek meg, még jobb napokban indultak el újukra: 1923 aránylag jó napokat hozott, az 1924. év kegyetlenül rossz napjaihoz képest és igen valószínű, hogy az elmúlt hónapokban sokkal kevesebb gyerek indult el útjára a megszületés felé, mint ahány a tavalyi évben. A születések és a halálozások arányszáma, a népesedési statisztika egyre kedvezőlenebbre fog fordulni, úgy, amint egyre kedvezőlenebbre fordultak a gazdasági viszonyok. Mert a halálozások számának megnövekedését ugyanaz magyarázza meg, ami magyarázatát adja a születések csökkenésének: a gazdasági helyzet mindinkább kedvezőtlenre fordulása. Az év eleje óta háromszázkilencvenhatal kevesebb házasságot kötöttek Budapesten, mint tavaly júniusig, és ahol lefelé halad a házasságkötések száma, ott lefelé halad a születések száma is. Budapesten már nem szokás házasodni, Budapesten már nem szokás születni, Budapesten már csak meghalni szokás...

Az ilyen sötét és vigasztalan adatokat nem illenék hangsúlyozni. Az ilyen adatokat takargatni kellene akkor, ha valóban a görög tragikusok által emlegetett Moira határozott volna így Budapest fölött, az a kemény és hatalmas végzet, amelynek szavával szemben nincsen fellebbezés. De nem így van, és nem a végzet fellebbezhetetlen hatalma határozott így Budapest fölött. Budapesten emelkedik a halálozások arányszáma, Budapesten fogynak a házasságkötések, fogynak a születések azért, mert Budapesten az ellenforradalom apostola gyanánt diktálhatott és diktálhat a városházán az az ember, aki sietve-sietett fogadalmat tenni a nemzeti tanácsnak.

Itt egyre többen halnak meg, itt egyre kevesebben kötnek házasságot, egyre kevesebben születnek azért, mert a keresztény közép osztály nyomorának jelszavával ajkán betelepített a városházára és diktatúrát gyakorol a városházán egy törpe kisebbség nevében az az ember, aki sok száz kilométeres kirándulásokkal tesz a város egyik automobilján akkor, amikor a benzin minden kilójának árát a budapesti nyomor fizeti meg: és az a baleset, amelynek néhány milliós költségét szintén a budapesti nyomorra hárította át.

A főváros automobilján a főváros polgármesterének sem szabad parádi kirándulásokat tennie és a főváros polgármesterének is takarodnia kellene állásából, akkor, ha túra-utakra használná azt az autóbilt, amelyet csak hivatalos kötelességének teljesítése közben szabad használnia, mindig arra gondolva: kik fizetik a benzint és pneumatik árát? Poincaré a gazdag Franciaország miniszterelnöke volt, és ha néha vasárnap elmehetett pihenni kis falusi házába, vasútra ült, mert nem tartotta illőnek, hogy a miniszterelnöki automobilon kirándulásokat tegyen. Ellenben a nyomor demagógja elautomobilozott néhány születést, mikor jönnek látta szellőztetni fejét. Még ha azt lehetne feltételezni, hogy a forradalmi emlékek elől menekült automobilon az ellenforradalom apostola, még ha azt lehetne feltételezni,

hogy a gyűlölet nevében fogant kegyetlen ítéletek elől menekült — a szeretet igéjének apostola, akkor talán lehetne némi elnézést gyakorolni azért, hogy nagy automobilkirándulásokat tesz a főváros egyik automobiljának jogosulatlan használatával és a főváros anyagi megkárosításával az az ember, aki olyan teleszájjal beszélt százszor arról: milyen erkölcstelenek azok, akik luxusban élnek, mi alatt körülöttük éheznek és nyomorognak a százazrek.

Kár volt ennyi szót vesztegetni a parádi automobilkirándulásra, mert a wolfenauai tábor szeme előtt ez az erkölcstelenség sem fog

többet ártani a vezér személyének, mint amennyit a cirkuszbérlet botránya ártott a párt vezérkarának. Tehát sorakoztassuk egymás mellé szárazon ridegen, megjegyzés nélkül, kommentár nélkül azokat a tényeket, amelyek okozati kapcsolatban vannak egymással: Budapest fölött a wolfenauai kisebbség ragadta kezébe a diktatúra gyakorlását, Budapesten fogy a házasságok száma, Budapesten fogy a születések száma, Budapesten növekszik, egyre növekszik a halálozások száma és a halálozási

okok között egyre szélesebb helyet foglal el a tébécé. Ha mi is üznénk a demagógiának azt az alacsony fajtáját, mint a parádi automobil utasa, akkor azt mondanók, hogy a tébécé és a wolfenauai szeretet édes testvérek, hü szövetségese, jó fegyvertársak. A wolfenauai uralomnak sok minusz, csupa minusz a mérlege, de talán egyik minusz sem olyan szomorú, mint az a -462, amennyi Budapest népességi szaporulata volt, 1924 januárjától 1924 júniusáig.

fővárosi házinyomda 1922